КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
Кафедра китайської філології

Курсова робота
з китайської філології
на тему:

ЛЕКСИКО-ФРАЗЕОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СОЦІОЛЕКТІВ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ

Студентатки групи кит 11-21
факультету східної і слов'янської
філології
денної форми здобуття освіти
Освітньої програми:
Китайська мова і література та переклад,
західноєвропейська мова
Спеціальності 035 Філологія
Спеціалізації 035.06 Східні мови та
літератури (переклад включно),
перша – китайська
Рязанцевої Дар'ї Олександрівни
Науковий керівник:
Викл. Кривошеєв Л.Д.

Національна шкала _____
Кількість балів _____
Оцінка ЄКТС _____

Київ – 2023

ЗМІСТ:

ВСТУП. 3

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНОГО АСПЕКТУ СОЦІОЛЕКТІВ СУЧАСНОЇ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ. 5

1.1. Соціолект: дефініція, властивості, семантичні особливості 5

1.2. Основні характеристики молодіжної мови як відображення соціально-психологічних особливостей її носіїв 9

Висновки до розділу 1. 14

РОЗДІЛ 2 СЛЕНГ І ЖАРГОН ЯК ВИДИ СОЦІОЛЕКТІВ У КИТАЙСЬКІЙ МОВІ. 15

2.1 Аналіз інтернет-сленгу в сучасній китайській мові з погляду його походження 15

2.2 Способи поповнення китайського молодіжного жаргону: когнітивні механізми обумовленості 20

2.3 Жаргонізми у мові китайської молоді: досвід лінгвокультурологічного опису 25

Висновки до розділу 2. 29

ВИСНОВКИ. 30

论文摘要. 31

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ. 32

ВСТУП

Актуальність дослідження сленгу в китайській мові полягає у розумінні молодіжної культури, комунікації та соціальних динамік, що відображаються в мовному вживанні. Дослідження сленгу допомагає краще розуміти та вивчити неформальний спосіб спілкування, що стає все більш поширеним серед молоді в Китаї. Сленгізм базується на загальних для всіх культур психологічних особливостях, властивих групі, що визначається як молодь, а також на конкретних культурних та психологічних особливостях, характерних для досліджуваного суспільства у досліджуваний період. Як і мова взагалі, сленгізм є динамічним явищем, причому за характером його динаміка є більш швидкоплинною, ніж динаміка мови загалом, що зумовлено відносною нестабільністю молодіжного суспільства як структури, яку людина покидає з віком, а також загальною нестабільністю, характерною для соціолектів та сленгових утворень.

Така нестабільність зумовлює потребу у постійному оновленні досліджень з сленгізму на сучасних матеріалах для підтримки їх релевантності та адекватності. Водночас у сучасній україномовній літературі спостерігаємо брак емпіричних досліджень з теми, що ускладнює розуміння китайського молодіжного соціолекту україномовними перекладачами.

Необхідність проведення такого дослідження для можливості актуального розуміння тенденцій сучасної китайської молодіжної мови у процесі перекладу зумовлює актуальність теми роботи.

Серед основних прізвищ дослідників, що розглядали цю тему, можна виділити таких науковців, як Батуріна О.М., Боровенко М.М., Щукін А.М., Лі Же, Чен Юань, Мін Ян тощо. В теоретичному огляді праці аналізується їх дослідження та характеристики китайської молодіжної мови, виділені ними.

Об’єкт роботи – китайська молодіжна мова (сленгізми).

Предмет роботи – сленгізми сучасної китайської мови

Метою роботи є теоретичний розгляд та аналіз сленгізмів сучасної китайської мови.

Для досягнення поставленої мети сформульовано такі **завдання**:

– проаналізувати дефініцію, властивості та семантичні особливості сленгізмів;

– охарактеризувати лексичний аспект молодіжного сленгу в сучасній китайській мові;

– дослідити семантичні особливості та функціональні особливості сучасної китайської мови.

Методи дослідження. При написані роботи використовувались такі методи, які дали змогу комплексно розкрити тему роботи: метод аналізу, описовий метод, порівняльний метод, метод узагальнення, бібліографічний метод.

Наукова новизна дослідження лексико-фразеологічних особливостей соціалектів китайської мови полягає в встановленні зв'язку між мовною формою та соціокультурним контекстом вживання. Дослідження розкриває, як соціалекти відображають мовну практику людей, що розмовляють на них, та як вони відображають культурну різноманітність Китаю. Крім того, аналіз сленгу дає можливість виявити взаємозв'язок між лексико-фразеологічними особливостями соціалектів і соціальним статусом мовців, а також підтверджує важливість вивчення соціолінгвістики для розуміння культурного контексту, в якому вживається мова.

Практичне значення: доведено, що вивчення соціолектів допомагає зрозуміти особливості мови, яку використовують певні соціальні групи, такі як молодь, робітники, студенти тощо. І є важливим для розуміння соціальних структур, культурних норм і способів мислення цих груп.

Структура курсової роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел. Список використаних джерел налічує 26 найменувань. Загальний обсяг роботи – 34 сторінки.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНОГО АСПЕКТУ СОЦІОЛЕКТІВ СУЧАСНОЇ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ

1.1. Соціолект: дефініція, властивості, семантичні особливості

Вже у 1860-ті роки у германістиці відзначалося побутування класових діалектів (Class Dialects) у тодішній англійській мові, щоправда, лише на рівні лексичних особливостей у мові представників різних класів, верств та професій – пастухів, солдатів, жінок, молоді (Mingyang, 1981). На рубежі XIX-XX ст. (1900 р.) до подібних класових та спеціальних діалектів, які, переважно, на рівні субстандартної лексики, ототожнювалися з жаргонами, також стали відносити особливий «жіночий діалект», у наших термінах, ґендерний соціолект (Друм, 1998).

У 1930-ті роки. ці різновиди мови стали називатися в англістиці терміном "соціальний діалект", хоча "спеціальні класові діалекти" з особливим вокабуляром і деякими вимовними рисами, але при використанні їх носіями "звичайної" граматики, все ще продовжували виділятися (Плющ, 2009).

Пізніше, на горизонтальну диференціацію англійської мови, переважно, у США, що виявляється в регіональних діалектах, почала накладатися його вертикальна диференціація, що виявляється у своєрідній ієрархії класових діалектів, які обслуговують соціальні групи мовних угруповань (Бабенко, 2004). У цьому лінгвістична варіативність мови у соціально-групових і соціально-класових вимірах у кожному географічному регіоні цієї країни стала чітко співвідноситься із соціальною структурою відповідного суспільства. Тут підкреслюється, що колективи людей, об'єднаних спільними професіями чи інтересами, зазвичай створюють спеціалізовані лексикони, які маловідомі чи невідомі іншим членам мовної спільноти, наприклад, професійні поліцейські жаргони, злочинного світу, фанів (Wei, 1995). У зв'язку з цим до соціальних діалектів стали відносити лише на рівні варіантів національної мови обмежені «мови» (мисливців, шахтарів, солдатів), кримінальний жаргон, різні види арго і сленгу, які обслуговують певну частину суспільства.

Ще пізніше соціолекти (sociolects), як і регіональні діалекти, стали трактуватися як такі різновиди мови, які могли мати особливості не тільки в лексиці, а й у вимові та граматиці, що разом відрізняло їх від стандартної літературної мови, яка також могла розглядатися як соціально-престижний діалект. У ширшому розумінні соціальний діалект – це прийнятий у суспільстві субваріант промови, використовуваний відомими релігійними, економічними і етнічними групами, представники яких різняться як типами, і рівнями своєї освіти (Bingzhong, 1989).

Ближче до теперішнього часу під терміни "social dialect" (соціальний діалект), або "sociolect" (соціолект), стали підбиватися такі особливі різновиди англійської мови, які могли бути обумовлені соціоекономічним статусом їх носіїв (Пиркало, 2002). Тут же соціальний діалект став визначатися як різновид мови, що використовується в рамках мовної спільноти специфічною соціальною групою. Ще ближче до цього моменту соціолект (sociolect) став більш об'ємно і комплексно розумітися як мовний різновид зі (1) специфічним словником і деякими особливостями в (2) вимові та (3) граматики, (4) обслуговуючої представників відомого соціального класу.

У 1930-ті роки. у вітчизняному мовознавстві до соціально-класових діалектів у зарубіжних капіталістичних суспільствах, наприклад, у Німеччині, відносили селянські та міщанські говірки, представлені напівдіалектами дрібної міської буржуазії – ремісників, службовців, чиновників, торговців, мову робітників, професійні говірки/мови, що зводили лексиці спеціальної сфери спілкування всередині класового діалекту Лексикони цих мовних форм наповнювалися діалектизмами, корпоративно замкнутими професійними жаргонами та арго декласованих елементів, що характеризувались певними локальними рисами та різними ступенями наближення до національної норми. У цьому професійна спеціалізація таких говірок виявлялася у спеціальному словнику конкретної професії, а чи не в граматичних рисах, властивих класовим діалектам (Chao Yuan Ren, 1968).

Трохи пізніше, але в цьому ж соціально-діалектологічному аспекті соціальні діалекти відмежовувалися від територіальних діалектів тим, що перші відрізняються спеціальною лексикою та фразеологією, а другі – всім мовним устроєм, як

лексикою, так і фонетикою, морфологією та синтаксисом. Щоправда, зміст поняття «соціальний діалект» продовжувало обмежуватися лише лексичним рівнем мови – жаргонами, арго, лексиконами професійних (мисливців), спеціальних (школярів, шорників, валяльників) і таємних (офінь) мов. У цьому соціально-класовому ключі «класові» діалекти, звані також жаргонами, продовжували функціонально приписувати вузьким соціальним колам класового суспільства, включаючи декласовані люмпен-пролетаріатські верстви. Таким діалектам була властива граматика національної мови, а їхньою відмінністю виступали лише своєрідні словникові відхилення від норми.

Трохи пізніше термін «соціальний діалект» став розширюватися змістовно, охоплюючи лексичні поняття сленгу, арго, жаргону і «міжжаргонного» інтердіалекту як соціально-професійні та соціально-групові різновиди мови. (Jianming, 1982). У цей же період у вітчизняному мовознавстві закріпилася така диференціація соціальних варіантів мови, в якій змішувалися рівні лексики та всієї мови, і яка охоплювала чотири основні групи форм мовного існування, представлених (1) професійними лексичними системами, (2) корпоративними жаргонами, (3) жаргонами декласованих та (4) умовними мовами (Gao Mingkai, 1986). Це ж змішання лексичних і мовних форм продовжувало мати місце і пізніше, коли соціальні діалекти почали трактуватися трохи ширше як варіанти мови, які використовуються відомими соціальними групами. Тут зазначалося, що соціальні діалекти відрізняються один від одного в генетичному, структурному та функціональному аспектах та охоплюють як свої різновиди професійні діалекти, жаргони, або арго.

Останні – як таємні мови для мовного відокремлення мовної спільності; наприклад, злодійський жаргон, англійський оборотний, центральний і сленг, що римується, і «Medical Greek» (Fu Dawei, 1989). На такому ж змішаному лінгвістичному рівні соціальні діалекти і далі продовжували розглядатися як форми існування мови та соціально-детерміновані форми мови, що мають особливі внутрішньоструктурні та функціональні риси, що дозволяють об'єднати їх у 2 комплексні групи:

1) лексико-семантичні системи в межах літературної мови або просторіччя, що виявляють професійний ухил, – групові, корпоративні та професійні жаргони, які не є самостійними формами існування мови;

2) умовні мови, які є самостійними формами існування мови, оскільки мають особливі внутрішньоструктурні риси, що їх маркують, власними специфічними функціями, обслуговуючи специфічні соціальні прошарки людей; це – умовно-професійні арго (жаргони) (Li Charles, 1981).

Також на рівні лексичних систем до соціальних діалектів продовжували відносити такі мовні освіти, як (1) професійні «мови» (мисливців, рибалок, шевців, шерстобітів та ін. занять); (2) корпоративні (групові) жаргони (молоді, спортсменів студентів, солдатів), (3) жаргон / арго декласованих та (4) умовні мови / арго (ремісників, дрібних торговців) (Li Charles, 1981). У продовженні цього «лексичного» підходу до соціальних діалектизмів в англійській мові стали відносити (1) арготизми/кентизми – соціально-детерміновані елементи (слова та фразеологізми), властиві промови декласованих та антигромадських груп, та (2) жаргонізми – соціально-детерміновані елементи, властиві фамільярному мовленню професійних та корпоративних груп суспільства.

Трохи ширше, але зі змішанням мовних форм різних лінгвістичних рівнів, трохи пізніше під соціальними діалектами все ще продовжували розумітися таємні корпоративні мови, кастові мови, професійна мова та професійні арго. Але в цей же час було висунуто більш комплексне трактування соціолекту як підсистеми мови, яка є сукупністю мовних кодів, що складаються з набору певних мовних елементів і правил, які використовуються членами соціальної спільності, об'єднаними даною стратою, мовної підсистеми, яка формується та реалізується у мовленнєвій діяльності цієї спільності і характеризується інваріантністю та соціальною маркірованістю (Dong Xiufang, 2004).

1.2. Основні характеристики молодіжної мови як відображення соціально-психологічних особливостей її носіїв

Сучасне соціальне становище, в якому значну частину суспільства складає молодь, спричинило виділення молодіжної мови як окремої категорії. Молодь відрізняється від дітей тим, що вона не повністю залежна, але ще не має більшості обов'язків, пов'язаних з дорослістю, таких як утримання власної сім'ї, самостійне забезпечення себе, професійна кар'єра і т.д. Таке виділення молодіжної мови впливає на загальну мову і є характерним для сучасного періоду, коли соціальна група молоді зросла через загальносприятливу соціальну ситуацію у світі (Павелків Р., 2015).

На сучасному етапі присутність молодіжної мови є характерною для всіх мов світу, оскільки такий прошарок населення існує в більшості сучасних суспільств. Водночас можна заявити, що незважаючи на культурні відмінності, молодіжні елементи мови в усіх мовах світу мають спільні риси. Це пояснюється тим, що таке явище ґрунтується на психологічних особливостях самої молоді, яка використовує цю мову. Молодь у свідомості мовців та в науковій літературі визначається як окрема соціальна група. Так само в науковій літературі характеризують сленг, вказуючи, що він може бути мовним виразом суспільної свідомості людей певного середовища, а також продуктом індивідуальної мовної творчості представників різних соціальних і професійних груп. (Козко О., 2019).

Зазвичай у дослідженнях науковців вікова група приблизно від 12-13 років до 25-30 років вважається молоддю. З психологічної точки зору, більша частина цього періоду відноситься до підліткового (від 12-13 до 15, 17-18 років залежно від теорій) та юнацького (від 15 або 17-18 років до 25 років) віку (Поліщук В., 2010).

Підлітковий вік, який описують спеціалісти з вікової психології характеризується такими соціально-психологічними особливостями:

- активне формування критичного мислення та свідомої поведінки (за неприязних умовах часто може проявлятися як негативізм);
- емоційне спілкування з однолітками як провідний вид діяльності (тобто діяльність, яка є найважливішою на цьому віковому етапі і найбільше впливає на загальний психологічний та психічний розвиток).

-внутрішньоособистісний конфлікт між потребою відчувати належність до групи та потребою у самостійності та індивідуальності.

-активне формування абстрактного мислення, здатність до рефлексії та саморефлексії.

-розвиток вольових якостей, здатність до самоконтролю та прийняття рішень.

-зміна соціального статусу та перехід від залежності від батьків до відповідальності дорослого життя.

-відчуття дорослості як важливого новоутворення, потреба в самовираженні та визнанні соціумом.

-емоційні коливання, спричинені фізіологічними та гормональними змінами в організмі, що може проявлятися у частій зміні настрою, легкій збуджуваності.

Основні соціально-психологічні характеристики юнацького віку включають (Поліщук В., 2010):

- Становлення чіткого образу власного "Я", процес самовизначення та формування ідентичності.
- Активне пошукове завдання професійного та особистісного самовизначення, що може викликати "кризу ідентичності".
- Формування життєвої позиції та стійкого світогляду.
- Зростання реалістичності мислення та соціальної незалежності.
- Учбово-професійна діяльність як провідний вид діяльності.
- Підвищена емоційна збуджуваність та реактивність.
- Потреба у широкому колі спілкування та міжособистісному спілкуванні.
- Формально-логічне та формально-операційне мислення як основні види мисленнєвих операцій.
- Активне самопізнання та рефлексія.

Основні характеристики, які є загальними для досліджуваного вікового проміжку, можна узагальнити таким чином:

1. Емоційність, висока збуджуваність та реактивність. Молоді люди часто проявляють інтенсивні емоції і легко реагують на подразники.

2. Індивідуалізація та прагнення до незалежності. У цьому віковому періоді молоді люди намагаються виділитись, відокремитись від групи дорослих і дітей. Вони створюють свої власні групи або підкультури і можуть висловлювати негативне ставлення до загальноприйнятих норм.

3. Соціальна залежність та обмежена самостійність у соціальному функціонуванні. Багато молодих людей у цьому віковому періоді займаються навчанням, рідше - працюють професійно.

4. Важливість емоційних стосунків, особливо з однолітками, і розвиток глибоких форм симпатії та дружби. Емоційні стосунки з однолітками мають значення для самооцінки та саморефлексії. Водночас, виникає конфлікт між прагненням до соціалізації та індивідуалізації.

5. Розвиток абстрактного мислення, рефлексивності, критичного мислення та зрілих форм мислення. Молоді люди активно займаються самопізнанням, визначають власні цінності та встановлюють свою систему цінностей шляхом знецінення загальноприйнятих соціальних норм. Також відбувається активний розвиток гендерної самоідентифікації.

Ці характеристики безпосередньо впливають на формування особливостей мови молодіжного середовища. Згідно з А. Адлером, будь-яка діяльність особистості є відображенням її загального життєвого стилю. Тому молодь у цьому віковому проміжку конструює свою мову з урахуванням впливу цих вікових характеристик.

Основні ознаки молодіжного соціолекту, які випливають з вікових особливостей, включають наступні характеристики. Серед них, найбільш характерною є емоційно-експресивна спрямованість молодіжної мови. Багато дослідників зазначають, що серед функцій молодіжної мови, таких як оцінна, творча, світоглядна, упізнавальна, номінативна та емоційно-експресивна, саме оцінна та емоційно-експресивна функції є домінантними (Діденко Г., 2017).

Оцінна функція мови полягає в тому, що мовець надає й виражає свою оцінку, позитивну або негативну, щодо об'єктів та явищ, які його оточують (В. Лев та І.

Вербяний, 1947). Емоційно-експресивна функція мови виявляється у вираженні мовцем своїх почуттів та емоцій.

В молодіжній мові спостерігаються дві тенденції: з одного боку, елімінація та скорочення елементів, що називають об'єктом, а з іншого боку, розширення та деталізація засобів, які характеризують та оцінюють цей об'єкт.

Отже, в молодіжній мові майже не існує слів, які не мають емоційно-експресивного забарвлення. Більшість слів у молодіжній мові є емоційними модифікаціями літературних слів, які самі по собі є емоційно нейтральними. Таким чином, всі слова й вирази, що використовуються в молодіжній мові, вже за своєю природою мають оцінну та експресивну функцію, передаючи оцінку та відношення мовця до оточуючої дійсності. У молодіжній мові оцінна та емоційно-експресивна функції домінують, що відрізняє її від літературної мови, де ці функції є додатковими.

Ця особливість молодіжної мови відображається через високу збуджуваність та загальну емоційність в підлітковому віці. Ці риси є результатом фізіологічних та гормональних змін, що відбуваються в організмі підлітка і призводять до часто змінюваного настрою та загальної реактивності. Однак, варто відмітити, що ця характеристика молоді також має соціальні корені, пов'язані з усталеним стереотипним уявленням про молодих людей у суспільстві.

Іншою особливістю молодіжної мови є її закритий характер функціонування, що передбачає використання кодових символів та їх внутрішню ідентифікацію. Молоді характерна індивідуалізація та прагнення відрізнитися від дорослих і дітей, що є способом самовираження молоді. У зв'язку з цим, специфічні конструкції молодіжної мови служать, по-перше, для відокремлення "наших" від "чужих", тобто тих, хто не належить до молодіжної групи, а по-друге, для кодування інформації від батьків та інших дорослих осіб. Часто це досягається за допомогою молодіжних слів, власне створених виразів та використанням іншомовних слів.

Ще однією важливою особливістю є те, що в молодіжній мові часто використовується велика кількість дублетних синонімів, які означають одні й ті самі явища або предмети. Крім того, кожне слово в молодіжній мові має виключно

функціональне значення, що призводить до детально розроблених семантичних полів. Наявність широких синонімічних груп та різноманітних семантичних комплексів свідчить про важливість та значущість певних понять для молоді. Чим більше певне поняття має значення для мовців, тим більше слів і виразів буде використовуватись для його позначення та споріднених концептів. Таким чином, вивчення семантичних полів молодіжної мови сприяє розумінню спрямованості та характеристик молоді в цілому.

Отже, молодіжна мова має деякі основні характеристики, які можна виділити. По-перше, це емоційно-експресивне забарвлення, що проявляється у високій емоційності молодіжного спілкування. По-друге, молодіжна мова має закритий характер функціонування, що означає використання специфічних символів та ідентифікацію мови з певною молодіжною групою. По-третє, молодіжна мова є неоднорідною та швидкозмінною в лексичному складі, оскільки постійно з'являються нові слова та вирази. Крім того, вона характеризується нелітературністю та обмеженістю семантичних полів.

Ці характеристики можна пов'язати з загальними психологічними рисами молоді, яка належить до вікового діапазону від 12 до 30 років. Висока емоційність, прагнення до індивідуалізації, значення емоційно-міжособистісних відношень та внутрішньоособистісний конфлікт між потягом до самостійності та потребою в соціалізації - все це відображається в особливостях молодіжної мови.

Висновки до розділу 1

Таким чином, підбиваючи підсумки, можна сказати, що на поточний момент не існує єдиної загальновизнаної дефініції поняття «сленгізмів», а також не існує однієї думки з приводу визначення поняття «молодіжний сленг» («молодіжний жаргон») та його співвідношення з молодіжною мовою.

Сленгізм має такі характеристики, як: емоційно-експресивна забарвленість, нелітературність, швидка змінюваність лексичного складу, неоднорідність, закритий характер функціонування, обмеженість семантичних полів; такі характеристики є

спільними для молодіжної мови в усіх культурах та зумовлені загальними психологічними рисами молоді.

Відповідно, до семантичних характеристик молодіжної мови з вищенаведеного переліку ми можемо віднести обмеженість її семантичних полів галузями, які представляють собою сферу інтересів молоді або є невід'ємною частиною молодіжного життя.

РОЗДІЛ 2 СЛЕНГ І ЖАРГОН ЯК ВИДИ СОЦІОЛЕКТІВ У КИТАЙСЬКІЙ МОВІ

2.1 Аналіз інтернет-сленгу в сучасній китайській мові з погляду його походження

В останні роки стають особливо популярними дослідження в галузі соціолінгвістики. І це цілком зрозуміло, оскільки мова, як суспільне явище, відображає у своєму безперервному розвитку суспільні процеси, зазнає впливу суспільних факторів. Один із основоположників соціолінгвістики американський дослідник Вільям Лабов визначає її як науку, яка вивчає «мову в її соціальному контексті» (Gao Mingkai, 1986), тобто увагу соціолінгвістів звернено не власне на мову, не на її внутрішній устрій, але й на те, як користуються мовою люди. При цьому враховуються всі фактори, що можуть впливати на використання мови, - від різних характеристик тих, хто сам говорить (їх віку, статі, рівня освіти, професії) до особливостей конкретного мовного акту. Таким чином, соціолінгвістика має справу не з ідеальним носієм мови, що породжує лише правильні висловлювання цією мовою, а з реальними людьми, які у своїй промові можуть порушувати норми, помилятися, змішувати різні мовні стилі тощо.

Важливо зрозуміти, чим пояснюються такі особливості реального використання мови. За соціолінгвістичного підходу до мови об'єктом вивчення є функціонування мови; його внутрішня структура сприймається як певна даність і спеціальному дослідженню не піддається. Особливого значення для сучасної соціолінгвістики має поняття «соціолект».

У лінгвістиці соціолект (англ. sociolect, від латів. societas - суспільство) розуміється як підмова певної соціальної групи, соціального класу, субкультури тощо (Chen Jiong, 1984) , а також як мовний код (або сукупність кодів) будь-якого обсягу, що займає проміжне положення між мовою та ідіолектом (мовою, властивою конкретному індивіду) (Бабенко, 2004). Сама мова суспільства і є національна мова у всіх формах та ситуаціях її функціонування. Як ідіолект відбиває мову індивіда, так соціолект відбиває мову обмеженої групи суспільства, виділеної за однією чи кількома соціальним ознаками: професія, вік, стать, релігійна приналежність та інших.

Термін «соціолект» зручний для позначення різноманітних і несхожих один з одним мовних утворень, що володіють, однак, загальною ознакою, що їх об'єднує: ці освіти обслуговують комунікативні потреби соціально обмежених груп людей. Яскравим прикладом цього може бути інтернет-соціолект. У зв'язку з поширенням і популяризацією Інтернету, інтернет-лексика поступово проникає у всі сфери життя суспільства. Все частіше можна почути інтернет-лексику у промові підлітків та молоді, все частіше ці слова зустрічаються нам на сторінках газет та журналів, у рекламних брошурах та програмах телебачення.

Інтернет-лексика, з одного боку, робить нашу мову колоритнішою, яскравішою та цікавішою, з іншого ж, ускладнює розуміння та сприйняття інформації. Для спілкування в мережі використовується спеціальний код. Як і будь-який мовний код інтернет-соціолект сучасної китайської мови (СКМ) виник через бажання «просунутих користувачів» захистити свій інтернет-світ від втручання сторонніх. Так як заборонити іншим потрапляти в інтернет неможливо, «користувачі» пішли іншим шляхом: спробували зробити свою мову незрозумілою та недоступною для інших, а також знайшли в такій мові можливість для реалізації свого творчого потенціалу та своєрідної мовної гри.

Розглядаючи інтернет-лексику СКМ, можна дійти невтішного висновку про тенденції створення мовного коду китайського інтернет-соціолекту. Всього нами було проаналізовано 159 лексичних одиниць інтернет-соціолекту, а також 225 знакових позначень, що часто зустрічаються.

У ході дослідження ми виявили, що в інтернет-соціолекті СКМ дуже чітко простежується походження лексичних одиниць. У зв'язку з цим пропонуємо класифікацію інтернет-лексики СКМ за походженням.

1. Старі слова, які набули нового значення. Сюди ж відносяться ті випадки, коли береться одне із значень старого слова, що має якісь паралелі з явищами нового життя, відбувається деяке переосмислення його значення, і таким чином виходить нове слово. Тобто відбувається наділення слова новим значенням, а не створення нового слова. Проте, оскільки це нове значення приваблює всіх, то люди прагнуть вважати це новим словом.

Наприклад: *菜单 – меню в ресторані - меню комп'ютера, 窗口 – вікно - віконце комп'ютера, 拍砖 – ударяти по цеглині - критикувати когось, 恐龙 – динозавр - страшненька дівчина, 纯净水 – чиста вода - порожнє повідомлення.*

2. Цілком нові слова. У процесі спілкування у мережі «користувачі» найчастіше використовують низку слів, незрозумілих простим людям, це і є «повністю нові слова». Всі ці слова можна розділити на 2 види:

1) слова, що виникли через помилку у написанні, тобто. слова, для запису яких використовуються не початкові ієрогліфи, а підбираються інші ієрогліфи, схожі на звучання. Наприклад: *霉女（美女） - сестричка, 菌男（俊男） - красень, 斑竹（版主） - модератор, 大虾（大侠） - «просунутий»;* 2) нові запозичення. Під запозиченнями у разі розуміються запозичення з англійської. Наприклад: *伊妹儿（E-mail、electronic mail, 电子函件）- електронна адреса, 烘焙鸡（home page、主页）- домашня сторінка, 猫（modem、modulator-demodulator、调制解调器）- модем, 信息高速公路（informa-tion superhighway） - надшвидкісне з'єднання, 免费软件（freeware） - безкоштовний додаток, 下载（download） - завантажити, 在线（online） - он-лайн, 离线（offline） - офф-лайн.*

3. Використання скорочень. Однією з особливостей інтернет-спілкування є швидкість і економічність у часі, тому його основною характеристикою стали різного роду скорочення:

1) скорочення англійських слів: *WWW (电子公告牌系统) - Електронна Рекламна Мережа, PC (Personal Computer, 个人计算机)- персональний комп'ютер, IT (Information Technology, 信息技术) - інформаційні технології;*

2) скорочення по китайській транскрипції: *MM（妹妹）- сестричка, GG（哥哥）- братик, JJ (姐姐)- старша сестра, DD (弟弟)- молодший брат, PMP (拍马屁)- підлиза, PPMM （漂漂妹妹） - красуня.*

4. Використання знакових позначень. Знакам та його поєднанням присвоюються значення. Знакові позначення можна підрозділити на 2 види:

1) заміна слів арабськими цифрами, наприклад: *5555（呜呜呜呜，哭声）- плач, 8147（不要生气）- не гнівайся, 9494 （就是就是）- ось-ось, то -то і воно, 7456 (气死我了)– злий, як собака, 687(对不起)– вибач, 886 (拜拜了)- поки, 1314 (一生一世)- на все життя, 530 (我想你)- думаю про тебе;*

2) смайлики, як спосіб вираження емоцій за допомогою знаків в інтернеті, наприклад: *^_"（明媚的笑) - підморгнути, посміхаючись, ^0"（哈哈大笑）- сміятися на весь рот, *_*（看花了眼）- Витріщитися.*

Можна виділити характерні риси інтернет-соціолекту СКМ:

1. Модність та популярність. Інтернет-лексика є продуктом спілкування в інтернеті, ці слова, щойно потрапивши в інтернет, відразу розлітаються по всіх куточках мережі і створюють великий вплив на споживачів інтернету. Багато користувачів не лише користуються інтернет-термінологією, а й активно займаються словотворчістю. Таким чином, з появою нових слів поступово з'являються так звані «творці» цих слів.

2. Експресивність, гумористичність та винахідливість. Багато з нових інтернет-слів мають експресію. Як наприклад, *美眉- сестричка, 伊妹儿 - e-mail,*

мають набагато грайливіший відтінок, ніж звичайні *妹妹、电子函件（电子信箱）*. До того ж, за допомогою клавіатури та різних знаків користувачі висловлюють свої почуття, це також додає «родзинку» в інтернет-спілкування, надає йому експресивність, гумористичність і дозволяє заощадити час. Наприклад, поєднання символів @>>--->---- означає «дарую тобі трояндочку», ;-) - підморгування, :-D - рот до вух.

3. Стислість, економічність. Спілкування у мережі є платним, причому вартість розраховується з розрахунку часу, тому час у мережі – це справжній скарб. Для економії часу і були створені спрощені способи позначення слів та емоцій, наприклад: *猫- модем набагато економічніше, ніж 调制解调器 ; MM（妹妹）- сестричка, GG（哥哥）- братик, 7456（气死我了）- злий, як собака , 9494（就是就是）- ось-ось.*

4. Невимушеність, індивідуальність. Можливості інтернет-спілкування обмежені, а основна аудиторія користувачів - молоді й підлітки. Лексика, що використовується в ЗМІ, тяжіє до книжкового стилю, що абсолютно не підходить для спілкування в Інтернеті. Хоча листування в інтернеті включає книжковий стиль, але його використання скорочено до мінімуму.

Молоді люди та підлітки щосили намагаються збагатити і зробити своє спілкування більш насиченим, водночас вони хочуть захистити свій інтернет-простір від втручання сторонніх. Саме тому інтернет лексика дуже індивідуальна та відрізняється невимушеністю. Наприклад, *电子函件- електронна пошта, 主页- домашня сторінка* - це прийняті офіційною мовою позначення, в інтернет-лексиці їм відповідають такі слова, як *伊妹儿 e-mail, 烘焙鸡 - домашня сторінка*. Зауважимо, що поступово інтернет-соціолект СКМ все більше відходить від свого первісного призначення - тайнопису, і все більше переходить у своєрідну мовну гру, до якої включено значну частину сучасного суспільства, причому не лише у віртуальному просторі, а й у реальному житті.

2.2 Способи поповнення китайського молодіжного жаргону: когнітивні механізми обумовленості

У розвитку та функціонуванні молодіжного жаргону в китайській мові відзначається ціла низка загальних тенденцій, які яскраво виявляються насамперед у єдності способів збагачення його словникового складу. В китайській мові одним із найпродуктивніших способів поповнення словникового складу сучасного молодіжного соціолекту виступає метафоризація. Метафоричне переосмислення значення слова – найбільш родючий ґрунт для сленготворчості, жаргонного слововиробництва (He Wei, 1991), а «прагнення метафоризації сленгізмів дає їх творцям простір для винахідливості, сміливості бачення та гостроти спостережливості» (Chen Jiong, 1984).

Як бачимо, у більшості випадків використовуються назви тварин, рідше спостерігається перенесення зі світу неживих предметів на людину. Аналогічна картина спостерігається і в китайському молодіжному жаргоні, наприклад *白垃圾 bái lā jī: у прямому значенні – біле сміття, у переносному (сленговому) – іноземець (в основному для європейців), 白条鸡 bái tiáo jī: у прямому значенні – біла курка, у переносному – людина білої раси, 当红炸子鸡– людина, яка стала знаменитою у шоу-бізнесі, 恐龙 kǒng lóng: у прямому значенні – динозавр, у переносному – страшна дівчина, 孔雀 kǒng qué: у прямому значенні – павич, у переносному – гордий, гарний, 青椒 qīng jiāo: у прямому значенні зелений перець у переносному – недосвідчений молодий чоловік, 小奶狗 xiǎo nǎi gǒu: у прямому значенні – маленьке грудне цуценя, у переносному – молода людина, 校草 xiào cǎo: у прямому значенні – шкільна трава, у переносному – найкрасивіший учень школи або вузу та ін.*

Велика кількість антропоцентричних метафор у жаргонних соціолектах цих мов пояснюється особливою «суб'єктно-об'єктною» роллю людини в будь-якій національній картині світу як її творця і водночас невід'ємною складовою.

У світлі сказаного стає зрозумілою причина майже повної відсутності в китайському молодіжному жаргоні випадків утворення нових одиниць шляхом метафоричного іронічного переосмислення. Зауважимо, що склад жаргонних

метафор у мовах досить різний, і навіть у разі збігу вони мають зовсім різну семантику.

Сьогодні великий інтерес лінгвістів викликає проблема абревіатурних номінацій у молодіжному сленгу китайської мови. Абревіація, яка є одним із актуальних способів словотвору, відповідає прагматичним установкам сучасності та відображається в способах номінації: «Абревіація покликана служити підвищенню результативності комунікації, яка є однією з основних причин розвитку суспільства та мови як засобу спілкування» (Gao Mingkai, 1986) .

Так, у китайському молодіжному жаргоні абревіатури можна поділити на три групи.

1 Ініціальні абревіатури: – на основі графічного скорочення загальновживаних слів та виразів китайської мови, що передаються транскрипцією піньінь, тобто буквені абревіатури, що записуються першими літерами китайських морфем: *BD: 百度 bǎi dù – Байду, китайська пошукова система , «Гугл», TF: 土匪 tǔ fěi – бандит, розбійник, BD: 笨蛋白 bèn dàn – дурень, бовдур, LJ: 垃圾 lā jī – сміття, LM: 流氓 liú máng – хуліган, NC: 脑残 nǎo cán – збожеволіти, YD: 淫荡 yín dàng – розпусний, розбещений, ZG: 中国 zhōng guó – Китай, ZF: 政府 zhèng fǔ – уряд та ін.; – на базі англійської мови: BB: baby 宝贝 bǎo bèi – милий, коханий, дорогий (звернення до будь-якої людини), BF: boy friend 男友 nán yǒu – бойфренд, GF: girl friend 女友 nǚ yǒu – кохана , BBL: be back later 过会回 来 guò huǐ huí lái – пізніше повернуся, BRB: be right back 顺便说 一句 shùn biàn shuō yī jù – між іншим, до речі.*

2. Змішані абревіатури, що включають літери, цифри та ієрогліфи: – створені за моделлю літера + ієрогліф або ієрогліф + літера:

牛 B: 牛逼 niú bī – шалений, молодець, круто, P 民: 屁民 pì mín – зброд, простолюд, натовп, P 图: 批图 pī tu – редагування фотографій, 張 B: 装逼 zhuāng bī – випендрюватися та ін; Графічні скорочення даного типу є поєднанням ієрогліфів з цифрами, вимова назв яких англійською або китайською фонетично

схожа з вимовою слова, яке ці цифри замінюють: 米 2: mǐ tu – те too, я теж, 太 tài liù le – круто, 好 8: 好吧 hǎo ba – добре, добре та ін.

3. Цифрові абревіатури. У китайському молодіжному жаргоні цифрові абревіатури дуже популярні і засновані на властивій китайській мові омонімії. Це такі цифрові поєднання, вимова яких має фонетичну схожість з китайськими словами і словосполученнями:

1314: 一生一世 yī shēng yī shì – все життя, весь свій вік, 20609: : 上网啦 shàng wǎng la – заходь в інтернет, 456: 是我啦! shì wǒ la – це ж я, 51396: 我要睡觉了 wǒ yào shuì jiào le – лягатиму спати, 837: 别生气 bié shēng qì – не ображайся, не гнівайся, 9494: 就是就是 jiù shì jiù shì – саме так, це і є і ін.

Скорочення такого роду є особливим способом словотвору, вони надають можливість надати гумористичного змісту мовному виразу та сприяють виразності форм молодіжного жаргону.

Ми бачимо кілька причин популярності абревіатур у китайському молодіжному сленгу: по-перше, цьому сприяє посилення в субстандарті, особливо в інтернет-комунікації, тенденція до економії мовних засобів та підвищення ефективності комунікації стимулює прискорення темпу введення графічних знаків та заміну традиційних ієрогліфів іншими, більше "економними" графемами; по-друге, звернення до абревіатури обумовлено екстралінгвістичним фактором у вигляді існування жорсткої мовної цензури, дія якої спрямована у тому числі на заборону публічного використання одиниць молодіжного жаргону, який молоді китайці успішно обходять за допомогою буквених чи цифрових скорочень. З огляду на китайський молодіжний жаргон можна сказати, що абревіація перестала бути настільки поширеним і продуктивним способом поповнення лексичного складу молодіжного соціолекту.

У зв'язку з появою нових соціальних явищ словниковий склад китайського молодіжного жаргону постійно змінюється, оновлюється та поповнюється, що, безумовно, призводить до оновлення фонду активних словотвірних афіксів. У формуванні лексичного складу молодіжного жаргону обох мов беруть участь і

іншомовні запозичення, переважно англіцизми. У зв'язку з процесами зближення китайської та західної культур та бурхливим розвитком комп'ютерних технологій у китайському молодіжному соціолекті спостерігається потужна хвиля запозичень з англійської: *爱豆 ài dòu – від англ. idol, кумир, 爱老虎油 ài lǎo hǔ yóu – від англ. I love you! Я тебе люблю, 吧 bā - від англ. bar, бар, 北鼻 bei bí – від англ. baby, дитина, дитинко, 粉丝 fěn sī – від англ. fans фанат, 嗨皮 hāi pí – від англ. happy, веселитися, тусуватися, 极客 jej kè – від анг. geek, гік, людина, одержима високими технологіями, 酷 kù – від англ. cool, круто, 麻豆 má dòu – від англ. модель, та ін.*

У лексичний склад китайського молодіжного соціолекту досить інтенсивно проникають лексеми, запозичені з культурно та територіально близьких японської та корейської мов. Через схожість у системах цінностей та стереотипах поведінки корейська та японська масова культура широко затребувана китайською публікою, особливо молодим поколінням. Наведемо приклади запозичень з японської: *腐女 fǔ nǚ –дівчина, шанувальниця аніме та манги, 御姐 yù jiě – зазвичай про дорослу привабливу жінку,宅男 zhái nán – домосід, домашній хлопчик; з корейської: 欧巴 ōu bā – старший брат, зазвичай про гарного молодого хлопця, 思密达 sī mì dá – частка, виражає гумористичне ставлення до чогось.*

Необхідно підкреслити, що в обох мовах, які ми порівнюємо, існують способи поповнення лексичного складу молодіжного соціолекту, не властиві чи властиві набагато меншою мірою іншій мові.

У той же час, основним джерелом внутрішніх запозичень у китайському молодіжному сленгу виступають територіальні діалекти. Гонконгський та тайванський діалекти є однією з важливих складових китайської молодіжної лінгвокультури: *达人 dá rén – крута, оригінальна, 凯子 kǎi zi – бойфренд, 马子 mǎ zǐ – подруга, 拍拖 pāi tuō – зустрічатися з ким-н., 玉女 yù nǚ – красуня та ін.*

Крім того, внаслідок згадуваної вище та обумовленої специфікою фонетичного пристрою та ієрогліфічної писемності схильності китайської мови до омофонії китайський молодіжний жаргон набув специфічного способу виробництва

лексичних новоутворень, що називається гомофонією. «При гомофонії відбувається зміна тонів складів або ініціалів та фіналів слова, таким чином утворюються нові слова з колишнім значенням» » (Gao Mingkai, 1986). У цьому випадку обігрується значення слів, що збігаються або близькі за фонетичним складом, але в більшості випадків мають різні тони складів і різне написання.

Використання евфонії надає промові жартівливо-гумористичний, комічний характер: *艾情 ài qíng – 爱情 ài qíng: любов, 坏银 huài yí – 坏人 huài rén: погана людина, 叫兽 jiào shòu – 教授 jiào shòu: так званий професор, несправжній, як професор, 栗子 lì zi – 例子 lì zi: приклад, 麻麻 má má – 妈妈 mā mā: мама, 有木有 yǒu mù yǒu – 有没有 yǒu méi yǒu: чи не так, 男盆友 nán pén yǒu – 男朋友 nán péng yǒu: бойфренд, 胖纸 pàng zhǐ – 胖子 pàng zi: товстун та ін.*

У наведених прикладах перший член пари є субстандартним неологізмом, створеним з урахуванням омофонічних відносин із першим членом пари – загальновживаним словом чи виразом китайської мови. Ієрогліфічну гомофонію прийнято вважати мовною грою, властивою китайській мові протягом усієї її історії не тільки через лінгвістичні причини, а й внаслідок такої особливості ментальності китайського народу, як любов до асоціацій та аналогій.

2.3 Жаргонізми у мові китайської молоді: досвід лінгвокультурологічного опису

Виділення жаргонізмів у самостійний об'єкт досліджень дозволяє говорити про появу нового напряму у вивченні лексики – «жаргонології» (В. В. Хімік), що вивчає субмови різних соціальних груп. Одним із найпоширеніших видів жаргону, на думку більшості фахівців у цій галузі, виступає молодіжний жаргон. До складу молодіжного жаргону входять одиниці, які активно вживаються в мові молодими людьми у віці 18–30 років. Існування молодіжного жаргону як особливого соціокультурного феномену багато в чому визначається потребою у «своїх», корпоративних, більш виразних емоційно-експресивних вторинних найменуваннях, які підкреслюють вікову та психологічну єдність молоді, її протиставленість,

негативне чи критичне ставлення як до офіційної культури, так і до форми спілкування.

Молодіжний жаргон відрізняється стрімкою мінливістю, плинністю лексичної системи, дифузністю та відкритістю її кордонів. «Молодіжний жаргон – один із символів молодіжної субкультури і може розглядатися лише у загальному контексті всієї системи культури» (Dong Xiufang, 2004). «Молодіжний соціум – це мультикультурна освіта з чіткими паролями та певним функціональним пристроєм, лексичні нововведення в якому існують на різних рівнях; носії, використовуючи жаргон у мові, мають конкретні цілі: це номінування реалій, експресивне забарвлення мови, креативність освіти, мовна гра. Молодіжна субкультура є одним із ступенів соціалізації, без неї неможливий подальший перехід молодих людей у доросле життя» (Fu Dawei, 1989).

Знання та доцільне, виправдане володіння жаргонним стратом як соціолектом певною мірою формують мовну та ширшу – комунікативну та лінгвокультурологічну компетенції носія, оскільки сприяють реалізації завдань, пов'язаних з ефективністю міжособистісної взаємодії як усередині одного етнічного колективу, так і за його межами, міжкультурної комунікації При цьому особливо значуща результативність мовної взаємодії в умовах живої, спонтанної, непідготовленої, тобто природної мови: незнання соціолекту тих категорій осіб, з якими через обставини спілкування здійснюється регулярно, або неволодіння принаймні інтержаргоном (загальним, узуальним жаргоном) може спричинити ситуацію як комунікативного збою, а й у цілому відсторонення і навіть неприйняття у колективі.

Багато в чому цю результативність забезпечує оптимальне сприйняття, розуміння та розумне використання жаргонізмів у просторі повсякденної соціальної комунікації. У зв'язку зі сказаним вище видається обґрунтованим визначити жаргонізм як лінгвокультурологічну одиницю в силу здатності репрезентувати специфіку конкретної лінгвокультури на рівнях внутрішньої (в рамках даної лінгвокультури) та зовнішньої (міжкультурної) комунікації. Відзначимо важливість цієї тези для низки напрямків фундаментальної та прикладної лінгвістики, у тому

числі лінгводидактики, теорії перекладу та методики навчання мов. Наприклад, в рамках вивчення української мови як іноземної жаргонізми, що стають предметом освоєння іноземця, становлять одиниці лінгвокультурної властивості, оскільки з їх допомогою здійснюється залучення носія іноземної мови до української лінгвокультури (Fu Dawei, 1989). Наскільки успішним буде це залучення, настільки ефективніше іноземець вступатиме у міжкультурну взаємодію з споконвічними носіями української мови.

Жаргонізми є елементами, що існують у більшості мовних систем, що виконують однакові функції і мають схожі прагматичні властивості, проте водночас репрезентують специфіку тієї чи іншої лінгвокультури.

В даний час дослідниками ведуться активні пошуки способу номінації одиниці, що найбільш органічно зв'язує мову та культуру. Серед термінопозначень можна виділити такі дефініції, як логоепістема, національний соціокультурний стереотип, концепт, лінгвокультурема, лінгвокультурологічна одиниця. Наприклад, В. В. Воробйов як подібна одиниця називає лінгвокультурему - «одиницю опису лінгвокультурологічного поля», що представляє «сукупність форми мовного знака, його змісту і культурного сенсу, що супроводжує цей знак» (Li Ch, 1981).

Лінгвокультурема трактується дослідником як одиниця, що включає сегменти як мови (мовного значення), а й культури (позамовного культурного сенсу) (Gao Mingkai, 1986). У цьому сенсі жаргонізми можна повним правом відносити до одиниць такого плану, виділеним в аспекті лінгвокультурологічного знання. Китайська мова має багату історію розвитку, являючи собою один із символів давньої культури. У системі китайської мови, як і української, поруч із літературним стратом, виділяються позалітературні підмови, зокрема жаргон. Вживання жаргонів у Китаї характеризується багатовіковою традицією. Останнім часом відзначається зростання інтересу лінгвістів до вивчення цієї категорії позалітературної лексики.

Перші випадки використання жаргонізмів у Китаї як «таємної мови» можна віднести до часу правління династії Цінь, період інтенсивного формування випав на епоху правління династій Тан і Сун, пік свого розвитку жаргон досяг у роки правління династій Мін і Цин (Li Ch, 1981). Китайський жаргон дуже близький у

своєму тлумаченні уявленню про професіоналізм: навіть слово «жаргон» у китайському перекладі трактується як «професійна мова, професійна мова «行话 (ханхуа): 小偷行话: злодійський жаргон, 商人行话: жаргон торговців» (Li Ch, 1981).

У китайській мові жаргон диференціюється на піджаргони: злодійський, тюремний, військовий, жаргон перукарів, торговців, артистів, аптекарів, працівників ломбардів та ін. Китайські лінгвісти відзначають, що у ряді випадків визначити належність одиниці конкретному жаргону не є можливим через хиткість і рухливість кордонів останнього. «Говорящими» можна вважати назви багатьох лексико-графічних джерел, наприклад «Словник китайської таємної мови та жаргону» (1997). Словниковий склад китайської мови, як і будь-якої іншої мови, постійно змінюється, що дозволяє китайським лінгвістам трактувати мову, включаючи позалітературні її страти, як живу систему, що розвивається. У зв'язку з здійснюваним урядом Китаю з 90-х років минулого століття політикою реформ та розширенням зв'язків із зовнішнім світом спостерігаються докорінні зміни в житті китайського народу: система традиційної культури дедалі більше розхитується, у суспільстві формуються нові поняття, цінності, нові суспільні групи та субкультури.

Особливий інтерес у зв'язку з цими перетвореннями представляє поява особливого пласта молодіжної лексики, зумовленого фактором потужного розповсюдження Інтернету як каналу комунікації та появою програм для спілкування у форматі «соціальна мережа». Ядром даного мовного страту виступає лексика молодіжних чатів як прояв молодіжного сленгу. Традиційні цінності національної культури тією чи іншою мірою витісняються схематизованими стереотипами – зразками масової культури, орієнтованими, зокрема, на наслідування проявів американського способу життя. Отже, особливе місце у розгляді питання про специфіку функціонування одиниць молодіжного китайського жаргону в сучасній вербальній комунікації посідають роздуми про тотальне засилля китайської мови запозиченнями з англійської мови (англіцизмами).

Вивчення англійської мови у Китаї вважається сьогодні «модним трендом» у зв'язку з тією роллю, яку відіграє англійська у світовому просторі сучасної

вербальної комунікації. Англіцизми входять як невід'ємна частина до складу китайського молодіжного жаргону, наприклад: *粉丝 (fans, фанат), 吧 (bar, бар), 酷 (cool, круто), 秀 (show, шоу), 拜拜 (Goodbye, поки (= до побачення)!)), 哈罗 (Hello, привіт), 迪斯科 (disco, дискотека), 派对 (party, тусовка, вечірка)* (приклади взяті з власного мовного досвіду). Зазначимо, що в перекладі з англійської китайською мовою фонетичні і лексичні особливості лексем зберігаються з еквівалентності їх сенсу в обох лінгвокультурах.

Існує другий тип англіцизмів у складі китайського молодіжного жаргону. Ці одиниці є репрезентантами специфіки китайської культури, тому використовуються у мові як молодими людьми, так й представниками інших соціальних груп. При перекладі англійською мовою дані одиниці немаєють еквівалента. Наприклад, від похідного слова *吧 (bar, бар) утворені та функціонують як жаргонні такі лексеми та надслівні вирази, як 泡吧 (стирчати, пропадати в барах), 网吧 (інтернет-кафе), 迪吧 (дискотека-клуб), 吧女 (барменша), 吧台 (барна стійка) та ін*. Від похідної лексеми *秀 (show, шоу)* утворилися такі жаргонні слова та висловлювання, *як 模仿秀 (шоу-пародія), 脱口秀 (ток-шоу), 做秀 (робити)* Активні процеси в підсистемах сучасного китайського жаргону відображають лексикографічні джерела, що фіксують стан справ у цій мовній галузі.

Згідно з приписами цих найдавніших східних доктрин, китайці з давніх-давен культивують у собі такі якості, як працьовитість, ввічливість, раціоналізм, добродушність, ощадливість, економність, сприймаються і «всередині», і «поза» цієї лінгвокультури як у повній мірі для неї релевантність. Всі ці основні риси, що становлять специфіку китайського національного характеру, виявляються у повсякденній комунікації членів етносу, відбиваються у мові, включаючи таємну мову – жаргон.

Наприклад, про працьовитість китайців свідчить використання у мовленні цілого ряду жаргонізмів, окремі з яких включені до спеціалізованого словника

«北漂» bei piāo:

1. Приїхати до Пекіна і вести у місті кочове життя.

2. Художники, актори та ремісники, які приїжджають до міст у північному Китаї, особливо до Пекіна, у пошуках кращого життя» (Li Ch, 1981).

«奔命» bèn mìng: намагатися щосили, щоб встигнути в призначене місце або впоратися з роботою» (Li Ch, 1981).

Обидва приклади відображають таку суть даних слововжитків: заради кар'єри китайці готові залишити рідне місто і виживати в столиці, віддавати останню краплю сили роботі. Китайці здебільшого – тактовні, ввічливі, тому слово *脸 liǎn (обличчя)* є у китайців одним із найважливіших і багатозначних: обличчя китайця – це «дзеркало» його гідності та честі. Звідси – функціонування у промові китайської молоді жаргонізмів з певними ключовими семами в семантиці: «*门脸: mén liǎn (зовнішність)», «露脸 lòuliǎn: 1) здатися; з'явитися; 2) зробити комусь честь»; «脸 (особа) має бути збережено, будь-що»* (Li Ch, 1981) .

Зазначимо, що жаргон у Китаї не є таким поширеним явищем як у Україні. Для старшого покоління, представники якого виросли під час правління Мао Цзедуна, використання жаргонізмів у мові абсолютно нетипове і навіть неприйнятне: це аморально і є демонстрацією крайньої неповаги до китайської культури. Крім цього, для китайських ЗМІ характерна жорстка цензура: ідеологія китайських мас-медіа заснована на пропаганді високої моралі та моральності. Отже, у ЗМІ жаргон також представлений нерепрезентативно. Протилежні тенденції спостерігаються серед молодіжної субкультури.

Висновки до розділу 2

У світлі сказаного стає зрозумілою причина майже повної відсутності в китайському молодіжному жаргоні випадків утворення нових одиниць шляхом метафоричного іронічного переосмислення. Зауважимо, що склад жаргонних метафор у мовах досить різний, і навіть у разі збігу вони мають зовсім різну семантику.

Таким чином, в даний час вивчення жаргонів та складових їх одиниць в рамках окремих лінгвокультур, а також в аспекті зіставлення жаргонів, що існують у

межах різних лінгвокультур, з метою виявлення загальних тенденцій функціонування та прояву прагматичних властивостей викликає великий інтерес з боку дослідників.

Жаргон охоплює багато сторін життя етносу (насамперед мову спілкування у ЗМІ та розмовно-побутовій сфері), зачіпає різні верстви національної мови, проникає у мову різних соціальних груп населення. Це робить його багатоаспектним та значущим об'єктом дослідження для лінгвістів, особливо для тих, хто вивчає мовні прояви у тісній взаємодії з культурними.

ВИСНОВКИ

Однією з найважливіших характерних властивостей соціальних діалектів, представлених (знов-таки на змішаному лінгвістичному рівні лексики та, ймовірно, підмови) різними умовно-професійними мовами, арго та жаргонами, виступає їхня концептуально-номінативна предметно-понятійна структура, що дозволяє судити мовне мислення їх носіїв, особливості їх психології та світогляду, так і про прийнятий ними спосіб життя.

Отже, на поточний момент китайська молодіжна мова привертає до себе багато уваги як загалом у суспільстві, так і в науковому середовищі. Серед основних аспектів молодіжного сленгу, які привертали до себе увагу науковців, можна назвати дефініцію поняття, його місце у загальній системі мови та виділення основних типів сленгу, визначення територіальних, статевих та вікових відмінностей у використанні молодіжної мови, зв’язок з лінгвістичною свідомістю мовця, динаміку зміни явища та його окремі аспекти.

Водночас слід зазначити, що в україномовній літературі спостерігається брак досліджень стосовно китайської молодіжної мови взагалі, а також її стилістичних та семантичних особливостей зокрема. Також підкреслимо, що, оскільки молодіжна мова характеризується навіть більшою динамічністю, ніж явище мови взагалі, необхідне постійне оновлення досліджень з молодіжної мови для повного розуміння сучасного стану предмета вивчення.

Таким чином, результати проведеного порівняльного аналізу способів поповнення словникового складу китайського молодіжного жаргону свідчать як про наявність універсалій – способів, властивих аналізованим мовам як представникам світового лінгвістичного континууму, так і специфічних для кожної мови реалізацій цих способів. Перспективи дослідження бачаться в подальшій розробці лінгвістичних та лінгвокультурних факторів, що зумовлюють подібності та відмінності в динаміці китайського молодіжного сленгу як найбільш мобільної та соціально чуйної форми існування мови.

论文摘要

该作品分析了俚语的定义、属性和语义特征。 俚语是基于所有文化共有的心理特征、被定义为青年的群体的特征，以及所研究社会在所研究时期的特定文化和心理特征。

对补充中国青年俚语词汇的方法进行比较分析的结果表明，普遍性的存在——作为世界语言连续体代表的所分析语言的方法特征，以及这些方法或方法的具体实施每种语言。

在我们的工作中，我们将青年俚语视为同一年龄组交流过程中使用的语言的空间变体。 相应地，“青年语”和“青年俚语”的概念很接近，但“青年语”的概念范围更广，其构成中包含了“青年俚语”的概念。

该研究的前景在语言和语言文化因素的进一步发展中被看到，这些因素决定了中国青年俚语作为最具流动性和社会反应性的语言存在形式的动态异同。

关键词：俚语，汉语，青年语言，青年俚语，行话。

СПИСОК ПОСИЛАНЬ:

1. Алікбєров В.І. (2000) .Сленг та переклад . *Київ: Лілея,* 32 с.
2. Бабенко О.В. (2004). В усному мовленні сленг. Урок української. № 12. С. 21-24
3. Діденко, Г. О. (2017). Стиль життя у соціально-психологічному вимірі № 1 (41), 229-233. – Відновлено з: http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/1/54.pdf
4. Друм Т. (1998) Сленг: погляд зсередини. Львів : Дивослово, № 12, 4-5
5. Козко, О. (2019) Молодіжний соціолект та його мовні особливості. Актуальні питання іноземної філології. № 10, 164-170. – Відновлено з: https://apiph.eenu.edu.ua/index.php/apiph/article/view/195/189
6. Лев, В. & Вербяний, І. (1947). Англійсько-український словник: перша частина : Англоукраїнська. Нюрнберґ-Байройт : Час, 232 с.
7. Лужаниця, О. П. (2011). Ґенеза міських діалектів північно-західної Англії (на матеріалі тайнсайдської англійської) к. філол. н. , Одеса, 20 с.
8. Масенко, Л. (2004). Усні форми побутування мови. Явище вульгаризації мовлення. Число 35. Відновлено з: http://www.ji.lviv.ua/n35texts/35-zmist.htm
9. Павелків, Р. В. (2015) Вікова психологія. Видання друге, стереотипне. *Кондор*, 469 – Відновлено з : http://library.kpi.kharkov.ua/files/new_postupleniya/vikova.pdf
10. Пиркало, С.В. (2002). Сленг: ненормативно, але нормально. Урок української. Київ: Наукова думка, № 2, 26-28 с.
11. Плющ М. Я. (2009) Сучасна українська літературна мова, 7-ме вид., Київ: Вища школа, 430 с.
12. Поліщук, В. М. (2010). Вікова і педагогічна психологія: навчальний посібник, вид. 3-тє, виправ. *Суми : Університетська книга*, 352 с. – Відновлено з:https://nenc.gov.ua/education/wp-content/uploads/2017/05/%D0%92%D1%96%D0%BA%D0%BE%D0%B2%

D0%B0-%D1%96-%D0%BF%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0-%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F.pdf

13. Українська мова: Енциклопедія (2007). 3-тє вид., випр. і доп. К.: Вид-во «Укр. енцикл.» ім. М.П. Бажана, 824 с.
14. A practical Chinese grammar for foreigners. (2008). *Beijing language and culture university press,* 652 с.
15. Chao Yuan Ren. (1968). A Grammar of Spoken Chinese. Berkeley, 241 с.
16. Li Charles&Thompson S. (1981) Mandarin Chinese: A Functional Reference Grammar. Berkeley, 236 с.
17. 陈军. (1984). 疑问句形式加法的研究. 安徽大学学报, 89 с.
18. 陈美静. (1992). 汉语“推定”疑问句研究 // 南京师范大学学报, 169 с.
19. 董素芳. (2004). 现代汉语助动词 // 语言教学与研究, № 2. – 201 с.
20. 傅大伟. (1989). 我们不需要扩大反问的范围 // 汉语语言学领域, 1989, 123 с.
20. 高铭凯. (1986). 汉语语法理论. 上虞出版社, 139 с.
21. 简明. (1982) 有 ‘’ 非疑问形式+呢 ‘’ 造成的 疑问句 //中国语文, № 6, 301 с.
22. 何伟. (1991) 霍家话疑问句两种肯定-否定疑问句的联系. 中国语文学, 201 с.
23. 喜秉中. (1989) 关于“ne”的两个问题. *语言教学与研究*, №2. 195 с.
24. 胡明扬. (1981) 北京话中的语气助词和感叹词. *中国语文*, № 5-6, 126 с.
25. 马建忠. (1998). 马氏文通 / 马建忠. *北京: 商务印书馆出版*, 457 с.
26. 建明&沉妍. (2004). 汉语言与汉学十五讲. *北京大学出版社*